

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы		58-12-2024 ()
Тәжірбелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		8 беттің 1 беті

ТӘЖІРБЕЛІК САБАҚҚА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛЫҚ

Пәні: «Денсаулық сақтау саласындағы маркетинг және менеджмент негіздері»

Пән коды: DSSMMN 2215

ББ шифры мен атауы: 6B10118 «Медициналық-профилактикалық іс»

Оқу сағаты / кредит көлемі: 90 сағат/3 кредит

Оқу курсы мен семестрі: Курс 2, Семестр 3

Тәжірбелік сабақ: 24 сағат

Шымкент, 2024 ж.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы		58-12-2024 ()
Тәжірбелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		8 беттің 2 беті

Тәжірбелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық «Денсаулық сақтау саласындағы маркетинг және менеджмент негіздері» пәнінің жұмыс оқу бағдарламасына (силлабус) сәйкес әзірленген және кафедра мәжілісінде талқыланды.

Хаттама № 15 «10» 06.2024 ж.

Кафедра меңгерушісі,

м.ғ.к., доцент

Г.Ж. Сарсенбаева

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Тәжірбелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық	58-12-2024 () 8 беттің 3 беті

1.1. Тақырып: Менеджмент, оның мәні мен категориялары.

2. Мақсаты: Студенттерді менеджмент пәнімен, категорияларымен таныстыру.

3. Оқыту міндеттері:

1. Менеджмент түсінігі, міндеттері;
2. Басқару принциптері: түсінігі, жіктелуі;
3. ҚР Денсаулық сақтау жүйесінде менеджментті реформалау және енгізу қажеттілігі.

4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Менеджмент түсінігіне сипаттама беру.
2. Менеджменттің негізгі бағыттары.
3. Менеджер ұғымы.

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары: ауызша

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: чек парағын қолдана отырып бағалау сұхбаты

7. Әдебиет: 1-ші қосымшаны қараңыз.

8. Бақылау (сұрақтар):

1. Қоғамдық денсаулық сақтауда менеджментті қалыптастырудың негізгі кезеңдерін атаңыз?
2. Сіз басқарудың қандай принциптерін білесіз?
3. Денсаулық сақтау жүйесіндегі менеджмент түсінігі қандай?
4. Менеджменттің қандай теорияларын білесіз?

1.2. Тақырыбы: Денсаулық сақтаудағы менеджменттің негізгі функциялары.

2. Мақсаты: Студенттерді жоспарлау мен болжаудың негізгі ұғымдарымен таныстыру. SWOT-талдауды қайда және қашан қолданатынын түсіндіру.

3. Оқыту міндеттері:

1. Болжау және жоспарлау туралы түсінік;
2. Жоспарлау сыныптамасының өлшемдері;
3. Болжау әдістері;
4. Жоспарлау кезеңдері;
5. SWOT-талдаудың құрылымы мен ерекшеліктері.

4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

- Неге болжау қиын?
- Жоспарлау классификациясының қандай критерийлерін білесіз?
- Қандай техника және жоспарлау түрлері бар?
- Басқарушылық шешімді жоспарлау?
- Болжау әдістері
- Денсаулық сақтауды жоспарлаудағы нормативтер

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары: ауызша

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: чек парағын қолдана отырып, бағалау сұхбаты

7. Әдебиет: 1-ші қосымшаны қараңыз.

8. Бақылау (сұрақтар):

1. Мақсаттардың негізгі белгілері мен қасиеттері қандай?
2. Жоспарлау дегеніміз не?
3. Үйлестіру дегеніміз не?
4. Бақылау дегеніміз не?
5. Мақсаттардың жіктелу белгілері шешімнің жіктелу белгілерінен айырмашылығы неде?
6. «Жоспар» және «болжам» анықтамасын қалай түсінесіз?

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы		58-12-2024 ()
Тәжірбелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		8 беттің 4 беті

7. «SWOT»-талдау ерекшеліктері қандай?
8. «SWOT» аббревиатурасы?
9. SWOT-талдаудағы күшті және әлсіз жақтар қандай тәсілмен анықталады?
10. Болжау әдістерін атаңыз?
11. Жоспарлау міндеттерін шешу үшін қандай әдістер қолданылады?

1.3. Тақырыбы: Маркетингтік зерттеулер, міндеттері, жіктелуі.

2. Мақсаты: Медициналық қызметтер нарығын маркетингтік зерттеу мақсатын зерттеу.

3. Оқыту міндеттері:

1. Маркетингтің мәні.
2. Маркетингтік қызмет принциптері.
3. Маркетингтің мақсаты мен міндеттері.
4. Маркетинг функциялары.
5. Маркетинг түрлері: экономика саласына, тауар түріне, қызмет саласына, аумаққа, тұтынушылардың түріне, сұранысқа байланысты.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Маркетингтік зерттеу дегеніміз не?
2. Не себепті маркетингтік зерттеулер маркетингтік басқару кезінде маңызды кезең болып саналады?
3. Қандай жағдайларда маркетингтік зерттеулер жүргізу орынды?
4. Маркетингтік зерттеулердің мақсаттары қандай?

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары: ауызша

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: чек парағын қолдана отырып, бағалау сұхбаты

7. Әдебиет: 1-ші қосымшаны қараңыз.

8. Бақылау (сұрақтар):

1. Кәсіпорынның қандай бөлімдері маркетингтік ақпаратқа мұқтаж?
2. Маркетингтік зерттеулердің тиімділігі неде?
3. Маркетингтік зерттеулер қалай жіктеледі?
4. Маркетингтік зерттеулер қай салаларда жүргізіледі?
5. Маркетингтік зерттеуді ұйымдастырудың қандай формалары бар?
6. Келесі бағыттар бойынша шешім қабылдауды жеңілдетуге бағытталған маркетингтік зерттеулер қандай мақсаттарды көздейді: тауарларды таратуды ұйымдастыру, жарнама, тауарлардың бағасы.

1.4. Тақырыбы: Шаруашылық жүргізуші субъектілердің түрлері және олардың жалпы сипаттамалары. Басқарудың ұйымдастырушылық құрылымдары.

2. Мақсаты: Медициналық қызмет барысында басқарушылық шешімнің мәнін түсіндіру.

3. Оқыту міндеттері:

1. Басқару шешімі. Басқарушылық шешімнің ерекшеліктері;
2. Басқарушылық шешімдердің түрлері;
3. Басқарушылық шешімдерді қабылдау процесі мен әдістері;
4. Басқарушылық шешімдерді қабылдау кезеңдері.

4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Басқарудың ұйымдық құрылымы ұғымы нені қамтиды?
2. Ұйымның ұйымдық құрылымының элементтерін атаңыз және түсіндіріңіз.
3. Ұйымдастырушылық құрылымдарды жобалаудың негізгі принциптерін атаңыз.
4. Ұйымдық құрылымдарға қойылатын негізгі талаптар қандай?

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Тәжірбелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық	58-12-2024 () 8 беттің 5 беті

5. Сызықтық басқару құрылымының айырмашылығы, артықшылықтары мен кемшіліктері қандай?

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары: ауызша

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: чек парағын қолдана отырып, бағалау сұхбаты

7. Әдебиет: 1-ші қосымшаны қараңыз.

8. Бақылау (сұрақтар):

1. Функционалды басқару құрылымының құрылысының ерекшеліктері, артықшылықтары мен кемшіліктері қандай?
2. Сызықтық функционалды басқару құрылымын сипаттаңыз.
3. Бөлудің басқару құрылымдарының артықшылықтары мен кемшіліктері қандай?
4. Матрицалық басқару құрылымын қалыптастырудың ерекшеліктері қандай? Олардың артықшылықтары мен кемшіліктерін сипаттаңыз.
5. Ортақ не және орталықтандырылған және орталықтандырылмаған басқару жүйелері несімен ерекшеленеді?
6. Схеманы ойлаңыз және өзіңіз білетін ұйымда басқару құрылымдарының нұсқаларын жасаңыз. Оларды сипаттаңыз.

1.5. Тақырыбы: Басқарудағы көшбасшылық және билік. Ықпал ету және билік формалары.

2. Мақсаты: Студенттерді лидерлік теориясымен, "Көшбасшылық" және "жетекшінің беделі" ұғымын және мазмұнын түсіндіру. таныстыру.

3. Оқыту міндеттері:

- Бедел», «Көшбасшылық», «Жетекші» анықтамасы;
- Басшының негізгі тұжырымдамалары;
- Денсаулық сақтаудағы көшбасшылық.

4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Ұжымдағы көшбасшылық.
2. Көшбасшылық теориялары
3. Беделдік формалары
4. Көшбасшының іс жүргізу бағыттары
5. Көшбасшының орындайтын функциялары.
6. Басқару және билік
7. Билік түрлерінің негізгілері
8. Формальды және шынайы билік
9. Басқару түрлері
10. Көшбасшылықтың жағдайлық теориясы

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары: ауызша

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: чек парағын қолдана отырып, бағалау сұхбаты

7. Әдебиет: 1-ші қосымшаны қараңыз.

8. Бақылау (сұрақтар):

1. «Көшбасшылық», «көшбасшы» ұғымының анықтамасы қандай?
2. Көшбасшылықтың жеке теориясы қандай?
3. Тиімді көшбасшылықтың жағдайлық тәсілдеріне негізделген қандай теорияларын білесіз?
4. «Бедел» дегеніміз не?
5. Басшы беделінің негізгі құраушыларын көрсетіңіз.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы		58-12-2024 ()
Тәжірбелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		8 беттің 6 беті

6. «Қауіп төндіретін бедел кешен» қалай көрінеді?
7. Беделге ие болу жолындағы ықтимал қателерді талдаңыз.
8. Басшы беделінің жалпы моделіне не кіреді?

1.6. Тақырыбы: Денсаулық сақтаудағы маркетингтік орта, олардың сипаттамасы.

2. Мақсаты: Ішкі және сыртқы маркетингтік ортаны құрайтын сипаттамаларға түсінік беру.

3. Оқыту міндеттері:

1. Маркетингтік орта: мәні, мағынасы, құрылымы.
2. Ішкі маркетингтік ортаның құрамдас бөліктерінің сипаттамасы.
3. Сыртқы маркетингтік ортаның құрамдас бөліктерінің сипаттамасы: микро орта, макро орта.
4. Маркетинг кешені: мәні, құрылымы.

4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Маркетингті басқару процесі қандай бағыттардан тұрады?
2. Маркетингтік қызметтердің кәсіпорын қызметіндегі рөлі қандай?
3. Маркетингтік қызметтің ұйымдық құрылымына қандай факторлар әсер етеді?
4. Кәсіпорында маркетингтік қызметті құрудың негізгі нұсқалары қандай?
5. Маркетингтік қызметтің ұйымдық құрылымдарының күшті және әлсіз жақтары.

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары: ауызша

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: чек парағын қолдана отырып, бағалау сұхбаты

7. Әдебиет: 1-ші қосымшаны қараңыз.

8. Бақылау (сұрақтар):

1. Маркетингтің сыртқы орта факторларына не жатады?
2. Кәсіпорынның макро және микро ортасын қандай факторлар сипаттайды?
3. Кәсіпорынның маркетингтік ортасын талдау мақсаттары қандай?
4. Ұйымның қызметіне маркетингтік ортаның қандай факторлары әсер етеді?
5. Маркетинг кешені дегеніміз не?
6. Байланыс аудиториялары дегеніміз не?
7. Маркетинг кешенінің қай элементі орталық болып табылады?

1.7. Тақырыбы: Басқару түрлері. Басқару функциялары.

2. Мақсаты: менеджменттегі басқару түрлерімен таныстыру.

3. Оқыту міндеттері:

1. Басқарудың түрлері.
2. Басқару процесінің типтері.
3. Басқару амалдары.
4. Басқарудың функционалдық құрылымы.
5. Басқарудың сызықтық құрылымы.
6. Басқарудың матрицалық құрылымы.

4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Басқарудың ұйымдық құрылымының түсінігі нені қамтиды?
2. Ұйымның ұйымдық құрылымының элементтерін атаңыз және түсіндіріңіз.
3. Ұйымдастыру құрылымдарын жобалаудың негізгі принциптерін атаңыз.
4. Ұйымдастыру құрылымдарына қойылатын негізгі талаптарды атаңыз.
5. Басқарудың сызықтық құрылымының айырмашылығы, артықшылықтары мен кемшіліктері неде?

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары: ауызша

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы		58-12-2024 ()
Тәжірбелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		8 беттің 7 беті

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: чек парағын қолдана отырып, бағалау сұхбаты.

7. Әдебиет: 1-ші қосымшаны қараңыз.

8. Бақылау (сұрақтар):

1. Ақпараттық билік рөлінің өсу себептері неде? Мысалдар келтіріңіз.
2. Харизм дегеніміз не және оның басшылық процесіндегі рөлі?
3. Көшбасшылар мен басшыларға қандай билік түрлері тән?
4. Басшылықтың мінез-құлықтық және ахуалдық теорияларын салыстырыңыз. Олардың ұқсастығы мен айырмашылығы неде?
5. Ұйымның сыртқы және ішкі ортасын өзгерту басшылық стиліне қалай әсер етеді?
6. Тиімді жұмыс істеу үшін менеджерге қандай жеке қасиеттер қажет?
7. Беделге ие болу жолындағы ықтимал қателерді талдаңыз.
8. Басшы беделінің жалпы моделіне не кіреді?
9. Басшылық пен көшбасшылық арасындағы айырмашылықтар қандай?

QONTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Тәжірбелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық	58-12-2024 () 8 беттің 8 беті

Қосымша № 1

Негізгі әдебиеттер:

Сыздыкова, К. Ш. Менеджмент в здравоохранении [Текст] : учебное пособие / К. Ш. Сыздыкова, А. Р. Рыскулова, Ж. С. Тулебаев. - Алматы : ИП Изд-во "Акнұр", 2015. - 236 с

Сыздыкова, К. Ш. Денсаулық сақтаудағы экономика мен маркетинг: дәрістік топтама / К. Ш. Сыздыкова, Ж. С. Төлебаев, А. А. Маукенова. - Алматы : АҚНҰР, 2015. - 214 бет.

Сыздыкова, К. Ш. Экономика и маркетинг в здравоохранении : учебное пособие / . - Алматы : ИП "Акнұр", 2015. - 274 с.

Денсаулық сақтаудағы менеджмент [Мәтін] : оқу құралы / М. М. Мұхамбеков. - ; Ресей Халықтар достығы ун-ті мен Л. Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық ун-ті әзірлеген. - Алматы : Эверо, 2014.

Менеджмент және денсаулық сақтауды ұйымдастыру [Текст] : мед. жоғары оқу орындары студенттеріне арналған оқулық / Р. К. Бигалиева ; ҚР БҒМ; Қаз.-Ресей мед. ун-ті. - Алматы : Эверо, 2013. - 304 бет.

Қосымша әдебиеттер:

Жакенова С.Р., Магзумова Л.К., Битенова Б.С. Основы предпринимательства Акнұр- 2021

Жакенова, С. Р. Кәсіпкерлік негіздері : / С. Р. Жакенова, Л. К. Магзумова, Б.С. Битенова. - Қарағанды : АҚНҰР, 2019. - 236 бет

Электронды басылымдар:

Управление маркетингом: учебное пособие. Давлетова М.Т. - Алматы: ИП «LP-Zhasulan», 2021. - 528 с. <https://aknurpress.kz/reader/web/2846>

Социальный маркетинг: учебное пособие. Давлетова М.Т. - Алматы: ИП «LP-Zhasulan», 2021. - 330 с. <https://aknurpress.kz/reader/web/2845>

Денсаулық сақтаудағы менеджмент: Оқу құралы / М.М. Мұхамбеков -Алматы: «Эверо» баспасы, 2020 ж. - 348 бет. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/626/

Менеджмент және денсаулық сақтауды ұйымдастыру. Р.Қ.Бигалиева, - Алматы, - ТОО «Эверо» 2020. – 304 б. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/107/

Басқару Психологиясы: Оқулық құралы / Ж.Б. Оспанова - Алматы: «Эверо» баспасы, 2020. – 124 б. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/765/

Менеджмент в здравоохранении: учебное пособие (2-ое издание). К.Ш. Сыздыкова, Ж.С. Тулебаев, А.Р. Рыскулова. Алматы: ИП «АҚНҰР», 2019. - 236 с. <https://aknurpress.kz/reader/web/1365>

Денсаулық сақтаудағы менеджмент: дәрістік топтама (2-ші басылым). Ж.С. Төлебаев, К.Ш. Сыздыкова, А.А. Маукенова, Л.Т. Алшембаева – Алматы: ЖК «АҚНҰР баспасы», – 2019. – 258 бет. <https://aknurpress.kz/reader/web/1367>

Основы стратегического менеджмента: Учебное пособие. Утегулова Б.С., Мырзаханова Д.Ж. ЖК «LP-Zhasulan». – Алматы, 2019. – 194 б. <https://aknurpress.kz/reader/web/2349>

Экономика и маркетинг в здравоохранении: учебное пособие (2-ое издание). К.Ш. Сыздыкова, Ж.С. Тулебаев, Э.А. Актуреева. - Алматы: ИП «АҚНҰР», 2019. - 274 с. <https://aknurpress.kz/reader/web/1366>

Денсаулық сақтаудағы экономика және маркетинг: дәрістік топтама (2-ші басылым). Ж.С. Төлебаев, К.Ш. Сыздыкова, А.А. Маукенова. – Алматы: ЖК «АҚНҰР баспасы», - 2019. - 214 бет. <https://aknurpress.kz/reader/web/1368>

Маркетинг: оқу құралы (2-ші басылым). Ж.Т. Хишаева. - Қарағанды. – 2019. – 232 б. <https://aknurpress.kz/reader/web/1822>

Маркетингті басқару: оқу құралы / Қарғабаева С.Т. - Алматы: «АҚНҰР» баспасы». – 2018. – 226 бет. <https://aknurpress.kz/reader/web/1227>

Современный маркетинг: Учебное пособие. А.М. Алшынбай, М.Д. Каримова. - Алматы: ТОО «Medet Group». – 2017 –160 с. <https://aknurpress.kz/reader/web/1808>